

Alapjogok története

A tantárgy célja:

Az alapjogok szabályozásának vizsgálata elengedhetetlen a polgári átalakulás következtében kialakult államszervezet megértéséhez. A *magyar alkotmánytörténet* és az alkotmányjog c. tantárgyakra épülő fakultatív kollégium keretében a hallgatók betekintést nyernek az alapjogok történetébe és gyakorlatába a hozzá kapcsolódó jogszabályokon és jogeseteken keresztül, külön figyelmet fordítva az európai és az amerikai előzmények összehasonlító elemzésére.

A tantárgy egy féléves, heti egy előadásból áll, amely írásbeli vizsgával záródik.

A tantárgy tematikája:

1. Az alapjogok kialakulása Európában és az USA-ban.
2. Az állampolgárok egyenjogúsága. Nemzetiségi politika.
3. A személyes szabadság joga.
4. A tulajdonhoz való jog.
5. Sajtószabadság.
6. Gyülekezési és egyesülési jog.
7. Tanszabadság.
8. Vallásszabadság.
9. Az állampolgársági jog a 18-19. században.
10. Az állampolgársági jog a 20. században.
11. A gazdasági, szociális és kulturális jogok kialakulása.
12. Harmadik generációs jogok története.

Kötelező irodalom:

Mezey Barna, Sente Zoltán (szerk.): Európai parlamentarizmus- és alkotmánytörténet. Bp., 2003. 496-503.

Trócsányi Móricz: Magyarország közjoga. Bp., 1940. 129-229.

Ajánlott irodalom:

Kajtár István: A 19. századi modern magyar állam- és jogrendszer alapjai. Bp.,-Pécs, 2003., Képes György: A tökéletesebb unió: az Amerikai Egyesült Államok Alkotmánya. Bp., 2003., Kovács István: Magyar alkotmányjog. I. köt. Szeged, 1990., Trócsányi László (szerk.): a mi alkotmányunk. Vélemények és elemzések Magyarország Alkotmányáról. Bp., 2006., Halmai Gábor, Tóth Gábor Atilla (szerk.): Emberi jogok. Bp., 2003., Sári János, Somody Bernadette (szerk.): Alapjogok Alkotmányjog II. Bp., 2008., Kovács István: Az emberi jogok az alkotmányban. In: Az emberi jogok dokumentumokban. Bp., 1976., Péteri Zoltán: Az emberi jogok a történelemben. In: Emberi jogok hazánkban. Bp., 1988., Holló András: Az állampolgári jogok Magyarországon. Bp., 1979., Péteri Zoltán: Tradíciók és az emberi jogok Magyarországon. Acta Humana, 1991. 2., Kiss Barnabás: Alkotmányjogi alapismeretek. Szeged, 2007., Kiss Barnabás: A jogegyenlősége – az egyenlőség joga. Az egyenjogúság problémája a magyar közjog fejlődésében. Szeged, 2006., Hajdók Zsolt, Máté Jánosné (szerk.): Emberi és állampolgári jogok. Alkotmányjogi füzetek 2. Pécs, 1989., Kulcsár Kálmán: Társadalmi tényezők az állampolgári jogok fejlődésében. In: Az állampolgárok alapjogai és kötelezettségei. Bp., 1965., Kmety Károly: A magyar közjog tankönyve. Bp., 1911., Horváth János: A magyar királyság közjoga. Bp., 1894., Balogh Arthur: A magyar államjog alaptanai. Bp., 1901., Ferdinandy Gejza: Magyarország közjoga (Alkotmányjog). Bp., 1902., Kiss István: Magyar közjog (Magyar államjog). Eger, 1886., Faluhelyi Ferenc: Magyarország közjoga I. Pécs, 1926., Concha Győző: Politika I-II. Bp., 1907. Nagy Ernő: Magyarország közjoga (államjog). Bp., 1891., Varga Norbert: Az első állampolgársági törvényünk (1879:L. tc.) elemzése, különös tekintettel a megszerzés és az elvesztés eseteire. Könyv és Könyvtár, 2003. 25. 267-293., Péteri Zoltán: Az emberi és az állampolgári jogok történetéhez. Jogtudományi Közlöny, 1988. 12. 647-655., Pokol Béla: Alapjogok és az alkotmánybíráskodás – jogelméleti szempontból. Jogtudományi Közlöny, 1990. 5. 144-155., Bluttman László: A vallásszabadság az Egyesült államok alkotmányjogában: mi a vallás? Jogtudományi Közlöny, 1992. 2. 72-78., Paczolay Péter: A lelkiismereti és vallásszabadság. Acta Humana, 1995. 18-19. 141-153., Halmai Gábor: Az egyesülés szabadsága. Az egyesülési jog története. Bp., 1990., Tóth Judit: Emberi jogok, alkotmányozás, szociális jogok. Jogtudományi Közlöny, 1989. 6. 299-308., Tóth Károly: Néhány megjegyzés a szociális jogokról. 53-65. In: Alkotmányfejlődés és jogállami gyakorlat. Bp., 1994.

Dr. Varga Norbert
egyetemi docens sk.